

„Budapester Tagblatt“ pa pravi, da je žalostno in zanimivo znamenje, da mora tako odličen vojak in značaj svoje mesto zapustiti zato, ker se je stavil proti generalu Janskiju.

Nek časniški dopisovalec hotel je izvedeti pri baronu Edelsheimu samem, kaj on pravi k svojemu vpojojenji, pa ta mu je samo rekel, da mora vojak višja povelja mirno sprejemati, toraj danes ne moremo o tem nič povedati. Na Ogorskem bi mi ne bilo v škodo, ako bi v tem oziru smel zgovoren biti.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Nemški telovadci imeli so minulo nedeljo veliki shod v nemškem Gradcu, in tam jih je pri neki priliki s svojo navzočostjo počastil celó ces. namestnik štajerski baron Kübek.

Kakor časniki pišejo, vdeležilo se je tega shoda tudi nekoliko sto „turnarjev“ Saksoncev, se ve da tudi naši ljubljanski nemški „turnerji“ so bili tam zastopani.

Ako bi Turnerji pri takih svojih shodih ostali telovadci, recimo, tudi pevci in pivci, bi nas to prav nič ne brigalo. Ker zmiraj in vselej segajo tudi v politiko in izrekoma s svojimi pestmi preté našemu narodu, moramo se s temi možički tudi mi pečati, tem bolj, ker se nekateri taki kričači drznejo v imenu naše slovenske zemlje govoriti.

Poroča se, da je tam v imenu ljubljanskih Turnarjev kvasil znani c. kr. profesor Binder, po eni strani usteč se, da Nemci ne bodo pustili zemlje na jugu Drave, katero zasedajo nad 1000 let, na drugi strani pa: naj veliki graditelj nemške države neomoteno nadaljuje svoje delo.

Poleg tega c. kr. uradnika repenčil se je državni poslanec Derschatta tudi eden onih, ki bi rad Bismarku pot pripravljaj do našega morja Jadranskega. — Pritlikovcu Derschatti doide odgovor na drugem mestu, takemu početju Turnarjev v obče, izrekoma pa še c. kr. uradnikov nasproti, početju, katero je v nasprotji s pravili telovadcev, katero žali enako domoljubno čutje kot naše kazenske zakone, pa je zadnji čas, da z najbolj strogo odločnostjo nasproti stopijo naše državne oblasti; mi to smemo zahtevati tem bolj od sedanje vlade, katera je obetala storiti mir med narodi, in ktera vendar ne more biti slepa proti pogubnemu Bismarkovanju.

— Najvišje potrjenje volitve predsednika c. kr. kmetijske družbe. Njih c. kr. apostolsko veličanstvo je z Najvišjim odlokom iz dne 21. junija t. l. blagovolilo premilostno potrditi volitev gospoda Gustava grofa Thurn-Valsassino predsednikom c. kr. kmetijski družbi.

Novemu gosp. predsedniku poklonila sta se danes gg. družbeni podpredsednik Jos. Fr. Seunig in družbeni tajnik Gustav Pirc. Novi gospod predsednik prevzel je danes vrhovno vodstvo c. kr. kmetijske družbe.

— Glavni odbor za obdelovanje močvirja sklican je za danes 21. julija v zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1) Naznanilo predsedstva, 2) posvetovanje o določbi sklicanja enquete, zadevajoče Podhagsky-jev načrt o osuševanju ljubljanskega barja; 3) naznanila in nasveti posameznih odbornikov. Pri obravnavi, katera se je pričela ob pol 10. uri dopoldne, prečital in odobrnil se je zapisnik zadnje seje brez ugovora. Potem naznanil je predsednik došle mu dopise in prošnje, izmed katerih omenjamo, da se je nekaj na ime močvirskega odbora vpisanih parcel — starega vodotoča Ljubljance —

dalo v najem, ene parcele pa, katero si lasti baron Coddelli, pa odbor tudi s pomočjo finančne prokurature in odvetnika ni mogel nazaj pridobiti.

Gledé enquete, katero ima močvirski odbor sklicati v ta namen, da se določi, katera dela, s katerimi sredstvi in v katerem času se imajo pričeti za osuševanje močvirja, sklenilo se je, da se povabi ministerstvo poljedelstva, c. kr. deželna vlada, mestni magistrat in c. kr. kmetijska družba, da v to enketu pošljejo svoje zastopnike. — Vrh tega volil se je odsek treh udov, katerim je nalog vzajemno s c. kr. vlado, deželnim odborom in mestnim magistratom sestaviti program posvetovanja. Enketa ima se sklicati prve dni meseca septembra.

Konečno stavili so se nekateri posamezni nasveti, med katerimi bile so čuti britke pritožbe, da se zgradba obrežja Ljubljanice v mestu tako počasi vrši in se je tako ob času zadnje povodnji odtok vode zeló zadržaval na veliko škodo močvircev.

Odsek za enketu ima svoje posvetovanje to soboto zjutraj ob 10. uri.

— Gosp. dr. Gregorec, bivši vrednik „Slov. Gospodarja“, prevzel je, kakor „Sl. N.“ piše, kandiduro za državni zbor na mesto rajnkega Božidara Raiča. — Če se ta novica obistini, iz srca čestitamo volilcem tega volilnega okraja, ker bi jim bilo težko priporočiti bolj sposobnega zastopnika, kakor je ta.

— Suplenti se rešavajo. Z Dunaja se uradno naznanja, da je naučni minister imenoval na novo 82 učiteljev za srednje državne šole, med temi 55 suplentov, izmed naših domačinov doletelo je to imenovanje gg. Antona Bartelna in Alf. Pavlina, ki sta oba imenovana za ljubljansko gimnazijo.

— Mašnikovo posvečevanje. Preč. gospod knezoškof Jakob podelil je danes zjutraj 9 bogoslovcem tukajšnjega zavoda zakrament mašnikovega posvečevanja.

— O ljubljanski pripravnici letos izjemoma beremo nekaj zanesljivega, akoravno ne celó uradnega poročila v današnji „Laib. Zeitg.“ Po tem poročilu obiskavalo je pripravnico 63 učencev v 4 razredih, ženski oddelek pa 62 gojenk. Vadnico je obiskavalo 129 učencev in 124 učenk. Radovedni smo, jeli res ta zavod nikdar ne bo priobčeval uradnih letnih poročil, kakoršne objavljajo vsi drugi javni šolski zavodi.

— Letno poročilo četverorazredne deške ljudske šole v Novem mestu, v kateri podučuje pet gospodov oo. frančiškanov pod vodstvom o. Florentina, kaže, da je koncem leta obiskovalo I. razred 43, II. razred 49, III. in IV. razred pa po 50 učencev, toraj vseh skupaj 192. Prav dobro učilo se je v IV. razredu 6, v III. razredu 8, v II. razredu 12, v I. razredu pa 8 učencev. Gospodje učitelji podučevali so razun učitelja veronauka, ki je podučeval po 8 ur na teden, po 18 do 24 ur v tednu. Med letom odpadlo je 9 učencev.

— Gospod upokojeni prefekt Jelenc je, kakor čujemo, obolel in je v bolnišnici na Dunaji.

— Umril je g. J. Porenta, dekan cirčniški, minulo sredo popoldne še le v 40. letu starosti po dolgem bolehanji. Pokojni bil je v Ljubljani kot kaplan v stolni cerkvi posebno priljubljen pridigar; v Cirknici bil je tudi predstojnik tamošnji podružnici c. kr. kmetijske družbe. — Bog daj večni mir prerano umrlemu, izredno nadarjenemu duhovniku!

— Novoizvoljeni odbor družbe sv. Cirila in Metoda zboroval je prvič po svoji izvolitvi dne 19. t. m. minuli ponedeljek v dvorani ljubljanske čitalnice.

— Dvorni svetovalec gospod grof Chorinsky odpe-ljal se je pretekli teden na svoje novo službeno mesto v Gradec.

— Gosp. Andrej Juranič imenovan je za vojaškega kurata v Ljubljani na mesto umrlega g. Pribošiča.

— Potovalno kmetijsko predavanje ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 25. t. m. popoldne v Postojni v šolskem poslopji.

— Letošnje nove maše na Kranjskem. Novoposvečeni naše škofije imeli bodo svoje nove maše sledeče dni: Dne 25. julija gosp. Janez Kačar v Trnovski cerkvi v Ljubljani, gosp. Janez Zupančič v Toplicah na Dolenjskem, gosp. Leopold Picigas v kapitelski cerkvi novomeški, gosp. Franc Vrhovšek v Leskovcu; dne 1. avgusta: gosp. Janez Hromec v Kamniku; dne 8. avgusta: gosp. Franc Šusteršič v ljubljanski frančiškanski cerkvi, gosp. Janez Lesar v Ribnici, gosp. Janez Oblak v Mavčicah in gosp. Franc Zakrajšek na Blokah.

— Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, registrovana zadruga z omejenim poroštvo v Ljubljani, premenila je vsled jednoglasnega sklepa izvanrednega občnega zbora dne 9. maja 1886 svoja pravila in se sedaj firma društva, vsled odloka c. kr. deželne kot trgovske sodnije od 3. julija 1886 št. 4442 glasi: „Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, registrovana zadruga z neomejenim poroštvo.“

Vsled te spremembe je poroštvo zadružnikov neomejeno.

Ta posojilnica je toraj prvai zmed vseh v zadnjih letih na Kranjskem osnovanih posojilnic, katera je spremenila svoja pravila po vzgledu štajarskih posojilnic in daje s tem strankam, ki pri nji danar shranjujejo res neomenjeno poroštvo, kajti vsi zadružniki so solidarično porok z vsem svojim premoženjem.

Uradnica posojilnice je na Marije terezije cesti, uradni dan vsaki torek zjutraj od 9 do 12 ure. Hranilne uloge sprejema po $4\frac{1}{2}\%$.

— O koleri v Trstu piše „Edinost“ z dne 17. tega meseca sledeče: Zbolel je v sredo pri sv. Alojziju nek Tercon, kmetovalec v kampaniji Potinello, zbolelo je tudi malo dekle v sirotišču, zadnjo in prvega so prenesli v bolnico za kolorozne. V četrtek zjutraj je zbolel za kolero mali fantiček stanujoč v ulici Canale, ter so ga odnesli v bolnico; vratar Ivan Liska je v četrtek za kolero umrl. 25letni Viktor Visintini je zbolel včeraj in se je sam dal peljati v bolnico za kolorozne. — Pekovski mojster Brandsteter v ulici Dogana in eden njegovih delalcev sta obolela za kolero, prvi se zdravi doma, drugega so peljali v bolnico. V četrtek o polnoči je zbolel nek natakari in so ga peljali tudi v bolnico za kolorozne. Za kolero je umrl trgovec Božič. Nocoj in danes zjutraj je zbolel zopet osem ljudi za kolero. Vseh skupaj je do danes na koleri zbolelo do 70, od katerih ste umrli nad dve tretjini. — Kolera je torej med nami, ali vendar ne tako huda, in v novejšem času se več po koleri napadenih ozdravi, nego v začetku. — Stvar gre sploh nekoliko na boljše in se je nadejati, da se bolezen zopet poleže. — Od 18. do 19. t. m. sta za kolero 2 osebi oboleli in 2 umrli. Od 7. junija do 17. julija opolnoči je v Trstu vsega skupaj za kolero obolelo 54 oseb, 7 teh se je ozdravilo, 29 jih je umrlo, zdravi se jih še 18.

— Krajcarska družba za „Narodni Dom“ ima sedaj 89 razprodanih knjižic, med njimi dve desetkrajcarski, tako da je število narastlo v zadnjem času za novih štirinajst knjižic, ki so nam došle večinoma (11) iz Ljubljane, po jedna pa iz Bolca, Mengiša in Trsta. Imena poverjenikov bodo objavljena v računskih izkazih, ako gg. poverjeniki izrecno ne želé biti neimenovani. — Kakor je iz omenjenega razvidno, število prodanih knjižic pač raste, toda ne tako močno, kakor bi bilo želeti

z ozirom na zares blagi in koristni namen, in prav ima oni gospod, ki je pred par tedni pisal v „Slov. Nar.“, da se je vtihotapila nekaka mlačnost v nabiranje. Hvalježni smo gospodu za njegovo zanimanje; žalibog moramo tudi pritrditi njegovemu mnenju, veseli nas pa tudi, da odobrava našo idejo. Resnica je pač, da bi se naše podjetje lahko najboljše pospeševalo z rednimi mesečnimi doneski, katerim so v prvi vrsti namenjene desetkrajcarske knjižice. Toda skušnja uči, da se te ne razpečavajo marljivo, in da dobivamo večje doneske od krajcarskih knjižic. Dobro bi bilo vsakako, da bi imel vsak večji slovenski kraj kako desetkrajcarsko knjižico z rednimi mesečnimi plačniki. To je bila naša ideja že takoj iz početka, ko smo si omislili desetkrajcarske knjižice. Žalibog, da se doslej ni obnesla v zeleni meri; upajmo, da bo v prihodnosti boljše. — Razposlanih je bilo doslej 555 knjižic, med njimi 84 desetkrajcarskih; v prometu jih je tedaj še 466, med njimi 82 desetkrajcarskih.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Akoravno v dobi političnega počitka in mirovanja, vendar imamo zabeležiti v teku zadnjega tedna dve politični, jako pomenljivi dogodbi, prihajajoči iz uradnega gibanja naše države: V prvi vrsti je upokojenje dosedanjega vojnega poveljnika za Ogersko generala barona Edelsheim-Gyulai-a, ob enem pa premeščenje generala Janskija na drugo, više vojaško mesto, s katerim je preskočil 11 svojih prednikov. Ves naš političen svet pretresava to v političnem oziru sila pomenljivo dogodbo; mi se sklicujemo gledé te dogodbe na poseben obš rnejši članek današnjega lista.

Tukaj imamo dodati le še nekaj opazek o naslednika Edelsheimovem, za katerega je imenovan glavni nadzornik kojnice grof Pejačević. Ta je poseben ljubljenec in zaupnik cesarjev, ki je zmiraj videti v bližini cesarjevi, mož visoke rasti, ki je v bitki pri Kraljevem Gradcu zgubil svojo desnico. — O njem pišejo dunajski časniki: Grof Pejačević bil je tudi po svoji dosedanji službi uradni naslednik Edelsheimov. Preselitev aristokratskega generala, ki je v bitki pri Kraljevem Gradcu zgubil eno roko, v ogersko stolnico je v marsikaterem oziru posebne važnosti. Grof Pejačević vživa od prve mladosti sem neraztrgljivo zaupanje vladarjevo, bil je brez prenehanja na strani cesarjevi in vživa kot mladostni tovariš cesarjev odlikovanje, da se v neuradnem občeni sme posluževati zaupnih oblik, katero pravico imata razun njega samo še avstrijski ministerski predsednik in pa grof Coronini. Njegova odpošiljatev v Pešt v tem trenutku bi tedaj pomenila toliko, da zavzima to visoko mesto zaupna oseba prve vrste. V vojni grof Pejačević ne velja za prijatelja odstopivšega Edelsheima. Pravijo, da je ta na dan bitke pri Kraljevem Gradcu nekaj vkrenil, kar je tedajnega polkovnika Pejačevića stalo roko. Zdaj, ko slučaj ta dva imena skupaj deva, oživljajo se vsi stari spomini.

Zanimivo bo sedaj opazovati, kako bo na svojem novem mestu v Peštu sprejet uradno in kako od političnih krogov grof Pejačević. Ako bi izjave nekaterih ogerskih časnikov imele kaj resnega pomena, moglo bi se celó misliti, da celó peštanska poulična druhal zopet seže v to dogodbo. To pa bi bil gotovo povod, da za državo važno vprašanje toliko hitreje pride do resne in dokončne rešitve. Tega nikakor ni misliti, da bi Najvišji vojni poveljnik trpel nasprotovanje zoper svoje merodajne in preišljene naredbe.

Druga, za našo državno polovico ne manj pomenljiva dogodba, kot prva za vso državo, pa je odliko-